

HANKKEEN NIMI

Kalaleader käytäntöön

HAKIJA

Oulujärvi LEADER ry, Kalliokatu 4, 87100 KAJAANI

Oulujärvi LEADER ry on vuonna 1996 perustettu yhdistys, joka on toiminut Leader – toimintaryhmänä LEADERII –kaudella 1997 – 1999 ja LEADER+-kaudella 2000 – 2006 ja jatkaa toimintaansa Leader –ryhmänä alkaneella ohjelmakaudella 2007 – 2013. Oulujärvi LEADER ry hallinnoi myös Kainuun ja Koillismaan Kalaleader – ohjelmaa 2007 – 2013.

HANKEIDEA LYHYESTI

Hankkeen tarkoituksena on varmistaa Kainuun ja Koillismaan yhteisen Kalaleader – ohjelman käynnistyminen ja käytännön toteutus palkkaamalla kokopäivätoiminen aktivaattori.

TOTEUTUSAIKA

1.7.2008 – 30.11.2011

Hankkeelle haetaan tässä vaiheessa päätöstä ajalle 1.7.2008 – 31.12.2009 ja optiota ajalle 1.1.2010 – 31.8.2011. Tällä menettelyllä halutaan turvata se, että Kalaleader – ohjelman vuoden 2008 rahoituskehystä jää myös muille hankkeille haettavaksi.

Kahden ensimmäisen kuukauden toiminta on lähinnä työntekijän rekrytointiin liittyviä tehtäviä eli hakuilmoituksen laittaminen lehtiin, tiedusteluihin vastaaminen, hakijoiden haastattelut ja valinta. Aktivaattori palkataan aluksi ajalle 1.9.2008 – 31.12.2009. Vuoden 2009 lopulla arvioidaan hankkeen onnistumista ja toimintatapaa ja tarvittaessa haetaan rahoituspäätöstä hankkeen jatko-osalle, jossa varaudutaan aktivaattorin palkkaamiseen ajalle 1.1.2010 – 31.8.2011 saakka. Kokonaisuudessa on siten kyse kolmivuotisesta aktivaattorin palkkaamisesta. Loppuosa hankkeen toteutusajasta on varattu hankkeen päättämiseen liittyviin toimenpiteisiin, esimerkiksi laskujen maksamiseen ja kirjanpitoon viemiseen sekä loppuraportointiin.

TAUSTAA

Kainuun ja Koillismaan kolme Leader –ryhmää sekä alueen kalataloustoimijat ovat laatineet yhdessä Kalaleader –ohjelman vuosille 2007 – 2013. Maa- ja metsätalousministeriö on suullisesti ilmoittanut hyväksyvänsä ohjelman toteutettavaksi, virallinen Kalaleader –ryhmien nimittäminen tapahtunee kesäkuussa 2008. Kainuun ja Koillismaan Kalaleader –ohjelman hallinnoijana toimii Oulujärvi LEADER ry. Ohjelma jakautuu kahteen toimintalinjaan, jotka ovat *Tuotteiden saaminen markkinoille* ja *Elinkeinon vahvistaminen ja uudistaminen*. Ohjelmaa varten kerätty kuntaraha käytetään ohjelman hallinnointiin ja koordinointiin, EU:lta ja valtiolta tuleva osuus (200 000 euroa / vuosi) käytetään ohjelman toteutumista tukevien hankkeiden rahoittamiseen. Kuntarahan osuus 28 000 euroa / vuosi ei mahdollista edes osa-aikaisen työntekijän palkkaamista ohjelman toteuttajaksi, koska kyseinen summa tarvitaan kolmen Leader –ryhmän henkilöstön osallistumiseen toteutukseen, ryhmien henkilöstön ja kalatalousjaoston matkakustannuksiin, perustiedotusmateriaalin tekemiseen sekä muihin hallinnoinnista ja koordinoinnista johtuviin menoihin. Tämän vuoksi Suomussalmella 17.3.2008 pidetyssä ministeriön ja Kalaleader –ryhmän välisessä neuvottelussa sovittiin, että ohjelman toteutus turvataan erillisellä aktivointihankkeella, joka mahdollistaa kokoaikaisen työntekijän palkkaamisen.

HANKKEESSA TAVOITELTAVAT TULOKSET

Hankkeella varmistetaan Kalaleader –ohjelman käytännön toteutus. Tavoitteena on tiedottaa Kalaleader –ohjelman sisällöstä ja sen suomista mahdollisuuksista,

aktivoida toimijoita hyödyntämään eri rahoituslähteiden hankerahoitusta, rakentaa elinkeinokalatalouden toimijoiden keskinäisiä yhteistyöverkostoja Kainuun ja Koillismaan alueella sekä laajentaa niitä alueen ulkopuolelle, avata elinkeinokalataloutta toimialalta ”ulospäin” luomalla yhteistyösuhteita muihin aloihin tai toimijoihin (esimerkiksi koulutus- ja tutkimusorganisaatiot) sekä lisätä yritysten osaamista sekä kehittämis- ja yhteistyöhalukkuutta.

Hankkeen tuloksena syntyy useita pieniä hankkeita Kalaleader –ohjelman rahoituskehiksestä toteutettavaksi ja muutama hanke, joiden rahoitus haetaan muista rahoituslähteistä (esim. ESR, EAKR, Leader). Lisäksi hanke tuottaa uusia yhteistyökumppanuuksia sekä lisää alueen kalataloustoimijoiden osaamista ja aktiivisuutta.

Hankkeella edistetään Kalaleader –ohjelman määrällisten ja laadullisten tulosten toteutumista, huomioituna hankkeen toteutusaika. Lisäksi tuloksia syntyy aktivointihankkeen vaikutuksesta syntyneiden muiden hankkeiden tuloksena. 31.8.2011 mennessä arvioidaan ohjelmassa mainituista määrällisistä tulostavoitteista saavutetun hieman yli puolet eli kaksi uutta yritystä, 6 uutta työpaikkaa, 2 sukupolvenvaihdosta, 12 uutta tuotetta tai palvelua, hankkeisiin on osallistunut 30 yritystä. Koulutus- ja tiedotustapahtumia on järjestetty 60. Tämän hankkeen puitteissa tiedotus- ja koulutus tapahtumia on 40. Luvussa ovat mukana muiden järjestämät tilaisuudet, joissa aktivaattorilla on Kalaleader –ohjelmaa esittelevä puheenvuoro. Laadullisten tulosten toteutumista seurataan ohjelmassa esitetyillä mittareilla, joille ei ole asetettu lukumääristä tavoitetta.

TOIMENPITEET

Aktivointihankkeen toimenpitein edistetään koko Kalaleader –ohjelman toteutumista. Toimenpiteet ovat siksi monipuolisia eikä niitä kaikkia voida yksilöidä tarkkaan hankkeen suunnitteluvaiheessa. Alla on esitetty ne toimenpidetkokonaisuudet, joista hankkeen toimenpiteet pääasiassa koostuvat.

Työntekijän palkkaaminen

Hankkeeseen palkataan kokopäivätoiminen työntekijä eli aktivaattori aluksi ajalle 1.9.2008 – 31.12.2009 ja mahdollisesti jatkoajalle 1.1.2010 – 31.8.2011. Aktivaattorin palkka on noin 2800 euroa + sivukulut. Palkka on määritelty projektisihteerin ja projektikoordinaattorin puoliväliin, koska toimenkuva on vaativampi kuin projektisihteerillä, mutta ei yhtä laaja ja vastuullinen kuin koordinaattorin tehtävä, koska ohjelman ja hankkeen koordinoinnista vastaavat Oulujärvi Leaderin toiminnanjohtaja ja hankeneuvoja.

Aktivaattorin työpisteenä on Oulujärvi Leaderin toimisto Kajaanissa. Tärkein osa työtä on jalkautua ja liikkua koko ohjelma-alueella.

Kalatalousjaosto ohjaa osaltaan hankkeen toimintaa. Ohjaus tapahtuu jaoston kokouksissa ja tarvittaessa esimerkiksi puhelin- tai sähköpostikokousten muodossa. Kalatalousjaoston toiminnan kustannukset menevät Kalaleader –ohjelman hallinnointivaroista, ei tästä hankkeesta.

Oulujärvi Leaderin hankeneuvojalle varataan tämän hankkeen kirjanpitoa, palkanlaskua, maksuliikennettä yms. hankkeen aiheuttamia toimenpiteitä varten palkkakuluja yksi tunti kuukaudessa ja osallistumisesta hankkeen koordinointiin neljä tuntia kuukaudessa. Oulujärvi Leaderin toiminnanjohtajalle varataan hankkeen johtamiseen ja koordinointiin palkkakuluja kymmenen tuntia kuukaudessa. Muita Leader –ryhmien henkilöstön palkkauskuluja tälle hankkeelle ei tule.

Yrityskäynnit

Yrityskäynneillä selvitetään sekä yrittäjien yrityskohtaisia kehittämistarpeita että heidän näkemyksiään alan kehittämistarpeista. Käynneillä on myös aktivoiva merkitys.

Tiedottaminen ja aktivointi

Aktivointi ja tiedottaminen kulkevat rinnakkain. Yrityskäyntien lisäksi järjestetään tiedotustilaisuuksia ja osallistutaan muiden järjestämiin tilaisuuksiin esittelemällä Kalaleader –ohjelmaa ja Kalaleader käytäntöön –hanketta. Tiedottamiseen sisältyy myös tiedotteiden tekeminen niin elinkeinokalataloustoimijoille, sidosryhmille kuin tiedotusvälineillekin.

Leader –ryhmien henkilöstö tekee tiedottamista ja aktivointia Leader –työnsä yhteydessä. Mikäli tästä syntyy ryhmille ylimääräisiä kuluja, ne menevät Kalaleader –ohjelmasta, eivät tästä hankkeesta.

Hankkeiden rakentaminen

Hankkeiden rakentamista tehdään kahdesta eri lähtökohdasta. Elinkeinokalatalouden harjoittajien omia hankeideoita autetaan eteenpäin mm. auttamalla hankesuunnittelussa ja etsimällä ja sitouttamalla mahdollisesti tarvittavia yhteistyökumppaneita. Lisäksi kalatalousjaosto voi nostaa esille tarpeita tai kokonaisuuksia, joiden pohjalta rakennetaan ohjelmaa toteuttavia hankkeita ja etsitään niille sekä toteuttaja- että yhteistyötahoja.

Aktivaattorin neuvominen ja ohjaaminen hankkeiden rakentamisessa sisältyvät siihen koordinaatio- ja hankkeen johtamistyöhön, jota Oulujärvi Leaderin hankeneuvoja ja toiminnanjohtaja tekevät. Muu Leader –ryhmien henkilöstön mahdollinen osallistuminen hankkeiden rakentamiseen ei aiheuta kuluja tälle hankkeelle.

Yhteistyöverkostojen luominen

Yhteistyösuhteiden luominen tapahtuu monella eri tasolla. Todellista ja pysyvää yhteistyötä ei synny ilman kaikkien osapuolien hyötyä, joten yhteistyöverkostoja rakennetaan harkiten ja pitkällä tähtäimellä hyötynäkökulmat huomioiden ja maantieteellisiä ja toimialakohtaisia rajoja rikkoen. Käytännön toimenpiteinä tarvitaan muun muassa yritys-/toimijakäyntejä ja mahdollisten yhteistyökumppaneiden tapaamisten järjestämistä, neuvotteluja ja tarvittavien sopimusten tekemisessä avustamista.

Mikäli Leader –ryhmien henkilöstö osallistuu yhteistyöverkostojen luomiseen ilman että se tapahtuu heidän muun Leader –työnsä yhteydessä, osallistumisen kustannukset menevät Leader –ohjelmasta, ei tästä hankkeesta.

Koulutustilaisuudet

Koulutustilaisuuksia järjestetään eri aiheista sekä yrittäjien tarpeista käsin että kalatalousjaoston esityksestä tai esimerkiksi muuttuvan lainsäädännön vuoksi. Koulutustilaisuuksiin sisältyy myös yksi mahdollinen vuosittainen opintomatka.

Mikäli Leader –ryhmien henkilöstön ja kalatalousjaoston jäsenten osallistuminen opintomatkalle katsotaan hankkeen toteuttamisen kannalta tärkeäksi, se kustannetaan tästä hankkeesta. Matkalle osallistujista päättää tällöin kalatalousjaosto.

Selvitysten teettäminen

Hankkeessa voidaan teettää tarvittaessa pienimuotoisia selvityksiä ostopalveluina, jotka kilpailutetaan tai palvelusopimusten kautta. Sisällyttämällä niitä tähän hankkeeseen, vältetään pienien selvitystarpeiden erilliseltä hankkeistamiselta ja siihen liittyvältä hallinnointityöltä ja nopeutetaan siten selvitysten toteutumista.

Koulutustilaisuuksiin ja vastaaviin osallistuminen

Aktivaattori osallistuu tämän hankkeen varoin Kalaleader –ryhmille suunnattuihin koulutustilaisuuksiin ja seminaareihin ja tarvittaessa eri tahojen toimesta järjestettyihin elinkeinokalatalouteen liittyviin koulutuksiin ja tilaisuuksiin, joista on hyötyä hankkeen käytännön toteuttamiselle.

Leader –ryhmien henkilöstön ja kalatalousjaoston jäsenten koulutuksiin osallistumiskustannukset menevät Kalaleader –ohjelmasta, ei tästä hankkeesta.

Kalaleader –tapaamiset

Aktivaattori osallistuu hankkeen varoin Kalaleader –ryhmien yhteistapaamisiin. Mikäli tapaamisiin on syytä saada mukaan myös alueen yrittäjiä, hankkeen varoin voidaan tapaamisiin kustantaa yksi osallistuja / kunkin kolmen Leader –ryhmän alue.

Leader –ryhmien henkilöstön ja kalatalousjaoston jäsenten osallistuminen Kalaleader –ryhmien verkostoitumistilaisuuksiin kustannetaan Kalaleader –ohjelmasta, ei tästä hankkeesta.

KUSTANNUKSET

Hankkeen ensimmäisen vaiheen kustannusarvio (1.7.2008 – 31.12.2009) on 149 047 euroa oheisen kustannuserittelyn mukaan. Kustannuksiin sisältyy 2 600 euroa investointiluonteisia kalustohankintoja eli hankevetäjän työvälineet kannettava tietokone, kannettava tulostin, matkapuhelin ja työtuoli. Hankkeen jälkeen kalustohankinnat jäävät mahdollisen jatkohankkeen käyttöön ja hankekokonaisuuden jälkeen Oulujärvi Leaderille käytettäväksi vuoteen 2013 ulottuvan Kainuun ja Koillismaan Kalaleader –ohjelman toteuttamisessa. Kalustohankintoja ei ole kilpailutettu hankkeen hakuvaiheessa, koska tarjouksia ei saa siten, että ne olisivat voimassa vielä elo-syyskuussa, jolloin hankinta on ajankohtainen. Hinnat on arvioitu yleisten myyntihintojen mukaan. Kilpailuttaminen tapahtuu ostamisen yhteydessä ja kilpailuttamisasiakirjat esitetään maksatusta haettaessa.

Matkakulut muodostavat huomattavan osan kustannusarviosta. Kainuun ja Koillismaan Kalaleader –ohjelman toteuttamista seuraava ja ohjaava kalatalousjaosto on kokouksessaan 2.6.2008 päättänyt säilyttää ne kustannusarviossa esitetystä muodossaan, koska alue on maantieteellisesti laaja ja yrityksiin jalkautuminen aktivaattorin tärkein työtapana. Yhtenä tavoitteena on rakentaa hankkeita rahoitettavaksi muista rahoituslähteistä kuin Kalaleader –ohjelman omasta rahoituskehyksestä, joten aktivaattorihankkeen huomattava osuus Kalaleader –ohjelman kehyksestä ei kuitenkaan ole ”pois” elinkeinokalataloudelta tai ohjelman toteuttamisesta vaan pikemminkin edellytys ohjelman toteutumiselle. Mikäli vuoden 2009 lopun arvioinnissa todetaan, ettei työtapana ole ollut tehokas ja tuloksekas, sitä muutetaan seuraaville vuosille.

RAHOITUS

Hankkeelle haetaan 100 % rahoitusta (EU + valtio).

PÄIVÄYS JA ALLEKIRJOITUKSET

Kajaanissa 5.6.2008

Pirjo Oikarinen
toiminnanjohtaja

Päivi Koivula
hankeneuvoja